

# ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

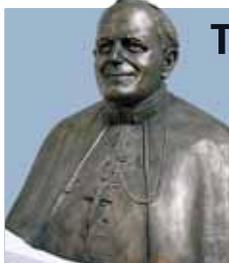
● NO.40(3112) ●

● ЧАЦВЕР, 30 КАСТРЫЧНІКА, 2008

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: [WWW.GOLAS.BY](http://WWW.GOLAS.BY)



**Усе краіны — у госці да нас!**  
Трэці міжнародны фестываль «Дыялог культур» духоўна ўзбагаціў яго ўдзельнікаў **Стар. 2**



**Талерантнасць, моцная дыялогам**  
У Мінску ўшанавалі памяць Папы Яна Паўла II **Стар. 3**



**У “Лідо” — рыбны дзень!**  
Рэстаран, які прэзентуе вельмі смачныя і карысныя стравы **Стар. 4**

## Памяць дзеля будучыні

Два памятных знакі тым, хто загінуў у Мінскай гета і канцэнтрацыйным лагерах Малы Трасцянец, устаноўлены ў раёне мінскай вуліцы Сухая

Ларыса Дарашэнка

“Усё было знішчана ў гета — сямейны ачаг, кожны член сям’і, сямейнае шчасце. Таму гэты памятник знак, які паказвае зяманы стол і крэсла, з’яўляецца выявай разбурэння чалавечага шчасця, сімвалам загінулых тут 5 тысяч людзей”, — адзначыў на цырымоніі адкрыцця аўтар праекта, заслужаны архітэктар Беларусі Леанід Левін.

Скульптарам з’яўляецца малады беларускі мастак Максім Петруль, які сумесна з Леанідам Левіным ужо стварыў пяць скульптур, прысвечаных тэме Халакосту. Па словах аўтара праекта, у скульптура-беларуса вельмі дакладна атрымалася ўвасобіць у памятным знаку трагізм лёсу яўрэйскага народа.

Работа над стварэннем памятнага знака вялася каля паўгода, грошы на яго будаўніцтва паступалі ад спонсарскіх ахвяраванняў, у тым ліку ад яўрэйскіх аб’яднанняў і абшчын Беларусі і замежжа, дабрачыннага фонду Саймана Марка Лазаруса (Вялікабрытанія), гарадскіх улад.

Лёсы еўрапейскіх яўрэяў падчас Другой сусветнай вайны аднолькавыя. Сярод 800 тысяч знішчаных у Беларусі яўрэяў былі грамадзяне іншых краін. Асабліва шмат людзей было прывезена ў Беларусь з Германіі. Таму адначасова з памятным знакам вязняў Мінскага гета адкрыты камень у памяць аб загінулых у лагерах Малы Трасцянец яўрэях з Кельна, Бона, акругі Зіг і іншых селішчаў раёна Рэйнланд. На цырымоніі прысутнічала вялікая дэлегацыя нямецкіх гасцей з гэтых гарадоў,



Гэта памяць па тых, хто загінуў. І знакі павагі да жывых

а таксама беларускія і нямецкія дыпламаты.

Пасол Германіі ў Беларусі Гебхардт Вайс падкрэсліў: “Усталяваннем гэтых памятных знакаў мы не толькі ўшаноўва-

ем памяць загінуўлых, але і выказваем даніну павагі тым, хто яшчэ жывы”.

У сваю чаргу пасол Беларусі ў Германіі Уладзімір Скварцоў адзначыў: “Мы абавязаны памя-



таць пра здзяйснення злачынстваў дзеля нашай сучаснасці і будучыні, для таго, каб не пакінуць ніякага шанцу на існаванне неанацызму і антысемітызму”.

(Працяг тэмы — на стар. 2)

### ВЕСТКИ

#### Гонар і пашана

Алена Прус

**Ордэнам Маці толькі сёлета ў Беларусі ўзнагароджана 369 жанчын.**

Як адзначыла загадчык аддзела дзяржаўных узнагарод галоўнага ўпраўлення кадровай палітыкі Адміністрацыі Прэзідэнта Ірына Ісаева, усяго ордэнам Маці (гэты высокі знак мацярынскай доблесці быў заснаваны ўказам Прэзідэнта ў 1995 годзе) ўзнагароджаны 5 тысяч 758 жанчын, якія нарадзілі і дастойна выхавалі пяць і больш дзяцей. Летась гэтай ганаровай узнагароды ўдастоены 483 шматдзетныя маці, у 2006 годзе — 534, у 2005 годзе — 289.

Варта нагадаць, што ў адпаведнасці з указам Прэзідэнта з 2006 года пры ўзнагароджанні ордэнам Маці выплачваецца значная грашовая сума. А ў рэгіёнах расхэннем мясцовых выканаўчых улад устаноўлены і іншыя формы заахвочвання ўзнагароджаных гэтым ордэнам.

#### Памежнікі абмяняюцца вопытам

**Пры садзейнічання Генеральнага консульства Беларусі ў Таліне ў нашай краіне пабывала дэлегацыя Дэпартаменту памежнай аховы Эстоніі на чале з генеральным дырэктарам, палкоўнікам Раландам Пезтсам.**

Адбыліся сустрэчы і перамовы з дэлегацыяй Дзяржаўнага памежнага камітэта Беларусі, якую ўзначальваў яго старшыня, генерал-маёр Ігар Рачкоўскі. Госці таксама наведалі Смаргонскі памежны атрад, пагранзаставу “Лоша” і пункт пропуску “Катлоўка”. Па выніках візіту падпісаны пратакол аб супрацоўніцтве паміж памежнымі ведамствамі.

## Кнігі ў розных фарматах

Жанна Катлярова

**Беларуская экспазіцыя на 60-м Франкфурцкім кніжным кірмашы ўключала звыш трохсот навінак.**

Беларуская дэлегацыя ўжо традыцыйна ўдзельнічае ў буйным міжнародным форуме ў Франкфурце-на-Майне. Цяпе-

рашняя нацыянальная экспазіцыя сфарміравалася з прадукцыі шасці дзяржаўных выдавецтваў, якая была выпушчана за апошнія два гады.

Франкфурцкі кірмаш становіцца месцам завязвання новых кантактаў з кнігавыдаўцамі з розных краін. Сёлета прадстаўнікі з Беларусі зноў па-

доўжылі кантракт на пастаўку кніг у Германію. Акрамя таго, беларуская дэлегацыя перадала выданні для ўдзелу ў конкурсе, які штогод праводзіцца ў Лейпцыгу і вызначае 100 лепшых кніг свету. Заўважым, што гэта тыя выданні, якія атрымалі лаўрэацкія званні Нацыянальнага конкурсу “Мастацтва кнігі-2008”.

Увогуле ж, у юбілейнай выставе ў Франкфурце ўдзельнічала каля сямі з паловай тысяч экспанентаў, было прадстаўлена звыш 400 тысяч кніг, фільмаў, кампакт-дыскаў. Цікава, што традыцыйныя папяровыя кнігі складалі толькі каля 40 працэнтаў прадстаўленай на кірмашы прадукцыі.



Лепшыя сярод лепшых

# Без тэрміну даўнасці

У Музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны дэманструецца выстава, якая прысвечана 65-годдзю знішчэння нацыстамі Мінскага гета

Людміла Мінкевіч

Выстава створана ў асноўным па фотаздымках і дакументах, якія зберагаюцца ў фондах музея. Але не толькі. Адкрываюць выставу, скажам, паштоўкі з калекцыі Ул. Ліхадзедава, на якіх — сведчанні пра першыя пасяленні яўрэяў на беларускай зямлі, іх заняткі. А наступныя стэнды — пра чорную паласу ў лёсе: зверскія забойствы людзей падчас нацысцкіх масавых пагромаў, стварэнне Мінскага гета, пакуты ў ім ад голаду, эпідэміі, прымусовай працы, пастаяннага страху.

Вось яны глядзяць з фотаздымкаў, яшчэ вясёлыя і шчаслівыя. Абдымае сястрычку брат, шчыра ўсміхаецца жанчына — сям'я сабралася перад аб'ектывам. Ці ж думаў хто, што пад фатаграфіямі з часам стане надпіс: «ахвяра Мінскага гета» ці «закатаваны

германскімі нацыстамі». Здымкі як бы ілюструюць загад аб масавым знішчэнні яўрэяў, цыган, на фоне якога і размешчаны. А побач выявы трупаў вязняў: чорных, страшных. Людзі страчвалі ад здэкаў і жорсткасцяў чалавечы воблік. На наступным стэндзе — артыкулы з тагачасных савецкіх газет і часопісаў. Пушаюць нават загаловкі: «Тітлераўскія забойцы», «Зверства нямецкіх катаў», «Двуногія звыры ў Слоніме»...

Значная частка экспазіцыі прысвечана ўвекавечанню памяці ахвяраў Халакоста. «Жыццём асветнікаў і пакутнай смерцю ад рук фашыстаў вы заслужылі царства нябеснае і нашу любоў», — напісана на адным з помнікаў. Тут і помнік у Шацку, мемарыяльныя комплексы ў Грозава, Мінску, абеліск ахвярам фашысцкага лагера Трасцянец, мемарыял «Яма» і іншыя. Адлюстраваны на фота-



Экспанаты выставы крапаюць і розум, і сэрца

здымках і памятных знакі, што знаходзяцца ў сучаснай Германіі: як вядома, дзсяткі тысячч яўрэяў былі дэпартаваны і знішчаны ў Мінску. Значыцца тут і тое, што каля 700 грамадзян Беларусі маюць званне «Праведнік народаў свету». Гэта тыя, хто, падвяргаючы небяспецы жыццё сваё і сваіх блізкіх, бескарысна

выратаваў яўрэяў.

Яшчэ адзін эмацыйны акцэнт на выставе ствараюць працы беларускіх мастакоў Л. Лейтмана і Н. Гембіцкага на тэму Халакоста. Цёмна-сіняе неба на палотнах, чорныя постаці фашыстаў, ахвяры, смецце пасля пагромаў. Змрочнае пачуццё. Крапаюць душу і экспанаты вітрын: кнігі

пра гета, успаміны вязняў, кавалкі калючага дроту... І яшчэ асабістыя рэчы вязняў Мінскага гета і лагера Трасцянец. Многія з іх знойдзены ва ўрочышчы Благаўшчына, на месцы масавых расстрэлаў недалёка ад Мінска.

Так, памяць пра трагедыю Халакоста не парасла травой небыцця, яна жывая і балючая.

## Усе краіны – у госці да нас!

Трэці міжнародны фестываль «Дыялог культур» духоўна ўзбагаціў яго ўдзельнікаў

Ніна Шпакоўская

Уявім сабе: Беларусь, Польшча, Германія, Італія, Англія, Іспанія, Расія, Кітай, Карэя, Турцыя сустрэліся разам, каб падзяліцца дасягненнямі сваіх юных талентаў, традыцыямі і асаблівасцямі сучаснага ладу жыцця. Так, менавіта кожная з гэтых краін і была прадстаўлена выкладчыкамі, студэнтамі і школьнікамі, якія падрыхтавалі спецыяльныя «візіткі» і музычныя выступленні, аформілі стэнды і нават прыгатавалі традыцыйныя для той ці іншай дзяржавы стравы.

Беларусь, як гаспадыня фестывалю, які праходзіў у Мінску, пачала свята нацыянальнымі танцамі, якія хутка перацяклі ў шляхетны вальс. Навучэнцы гімназіі №12, што прадстаўлялі нашу краіну, правялі экскурсію па яе самых цікавых мясцінах: Нацыянальная бібліятэка, Траецкае прадмесце, Лошыцкі сядзібна-паркавы комплекс, спорткомплекс «Сілічы», горад замкаў Гродна, музычная сталіца Еўропы Віцебск...

Расія, якую прадстаўлялі настаўнікі і навучэнцы школы №1018 г. Масквы, парадавала прысутных блінцамі, духмянымі вагрушкамі і, вядома ж, песнямі. Каманда адукацыйна-культурнага цэнтру «Достлук» завабіла гледачоў традыцыйнымі турэцкімі



Гэтыя дзяўчаты прадстаўлялі на фэсце розныя краіны

ласункамі: з мёду, арэхаў і слаёнага цеста. «Англічане» з гімназіі №146 г. Мінска нагадалі некалькі старых шатландскіх звычаяў і павер'яў, а таксама прапанавалі для дэгустацыі румяныя булчкі, без якіх не абыходзіцца ніводнае традыцыйнае для Злучанага Каралеўства чаіціце. «Іспанкі» з мінскай гімназіі №12 не пакінулі ў зале абыякавых да свайго запальнага танца.

Польшча прывітала ўсіх яр-

кім музычным нумарам у выкананні навучэнцаў сталічнай гімназіі №2. Кітайскія студэнты, што вучацца ў Беларусі, правялі майстар-клас па каліграфіі, акупілі аўдыторыю ў свет чароўных гукаў скрыпкі, цымбалаў, лютні. І нават падаравалі магчымасць дакрануцца да легендарнай пекінскай оперы.

Члены каманды Асацыяцыі прадстаўнікоў Карэі ў Беларусі расказалі, чаму іх радзіма завец-

ца «краінай ранішняй свежасці» і заінтрыгавалі гасцей іграй на незвычайных інструментах у выглядзе вялікіх драўляных барабанаў. А каманда, якая прадстаўляла Італію, быццам перанесла гледачоў на Венецыянскі карнавал. Выдатным спалучэннем традыцыйных танцаў, нацыянальных страў і магічнай музыкі Бетховена парадавала Германія, якую прадстаўлялі навучэнцы мінскай гімназіі.

Відавочна, што фестываль прадставіў удзельнікам магчымасці для духоўнага ўзбагачэння, дапамог усвядоміць унікальнасць сваёй культуры і каштоўнасць іншых. Нездарма, як адзначыў рэктар Мінскага гарадскога інстытута развіцця адукацыі Аляксей Воранаў, мэтай фестывалю была падтрымка міжкультурных адносін, развіццё мастацкага і этнічнага багацця, якое ўтрымліваецца ў сучасных нацыянальных культурах.

— Вывучэнне замежных моў, асаблівасцяў і традыцый розных культур — гэта складнікі, якія сёння фарміруюць асобу кожнага маладога чалавека, — дадаў начальнік упраўлення сацыяльнай і выхаваўчай работы Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Андрэй Стрыгельскі.

Дыялог культур працягваўся цэлы дзень. А для гутаркі паміж краінамі і народамі засталася яшчэ шмат тэмаў.

### ЛІСТ У РЕДАКЦЫЮ

## Свята ад «Спадчыны»

Пішу я ад імя групы ізраільцянаў, якія адпачывалі ў ліпені гэтага года ў аздараўленчым цэнтры «Лазурны» (побач з Драздоўскім вадасховішчам, што каля Мінска). Там нас наведалі з вялікім канцэртным удзельнікі акадэмічнага хору ветэранаў «Спадчына». Ім кіруе дырыжор, дацэнт Акадэміі музыкі Мікалай Хвісюк, а канцэртмайстрам — Наталля Таратутка. Прызнаюся, некаторае дачыненне да гэтага калектыву маю і я, сённяшняя грамадзянка Ізраіля. Больш за адзінаццаць гадоў я была нязменная вядучай у гэтым хоры. А канцэрт у «Лазурным» — самы вялікі падарунак мне ў маім жыцці! Але не толькі мне гэта быў падарунак. Цяжка перадаць уражанні і пачуцці ўсіх прысутных на гэтым канцэрте. Народныя песні, романсы, песні беларускіх кампазітараў і паэтаў выконваліся з такім майстэрствам, што ў гледачоў выступалі слёзы на вачах.

Пра сябе. Жыву ў горадзе Петах-Ціква (што ў перакладзе азначае Вароты Надзеі). Сама — мастацкі кіраўнік ансамбля «Менора». І яшчэ, як у нас называюць, прэзідэнт клуба культуры. Дарэчы, у снежні 2007 года па запрашэнні пашла Беларусі ў Ізраілі ансамбль «Менора» даў у Пасольстве канцэрт з твораў беларускіх кампазітараў і паэтаў. Мы вельмі ганарымся гэтым!

Буду вельмі ўдзячна, калі вы надрукуеце падзяку ад нас усіх, хто адпачываў у «Лазурным», хоры «Спадчына».

3 павагай,  
Эстэр Яхніна, Ізраіль

# Талерантнасць, моцная дыялогам

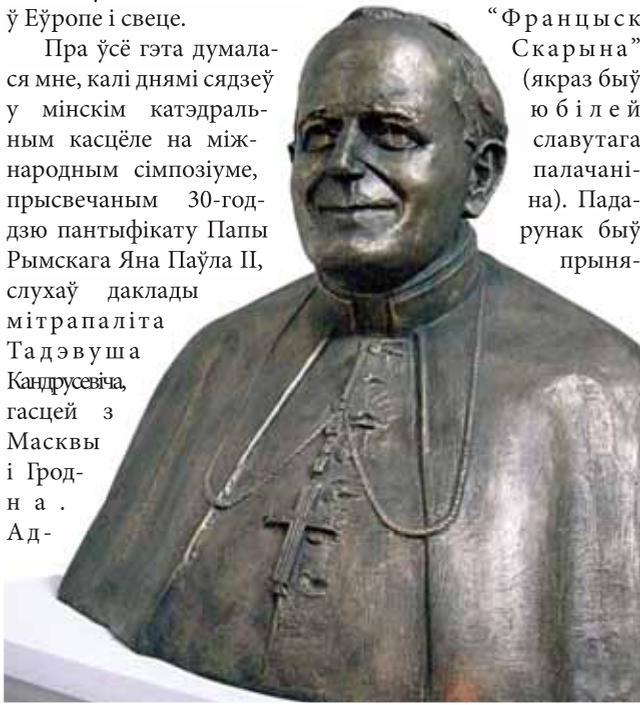
У Мінску ўшанавалі памяць Папы Яна Паўла II

Адам Мальдзіс

Падзеі апошніх тыдняў пераканалі мяне, што Беларусь становіцца дзейным фактарам не толькі ў палітычным дыялогу паміж Усходам і Захадам, але і ва ўзаемаразуменні паміж хрысціянскімі канфесіямі і, шырэй, рэлігіямі свету. Мяркуючы самі. Уся Беларусь, незалежна ад веравызнання, адзначае выставай ікон трох усходнеславянскіх краін, іншымі ўрачыстасцямі 1020-годдзе хрышчэння Кіеўскай Русі, адкуль пайшла хрысціянізацыя Полацкага, Тураўскага і іншых княстваў. Павагу да яўрэй, іх старажытнай рэлігіі прадэманстравала беларускае грамадства, адзначаўшы нядаўна 65-годдзе знішчэння Мінскага гета. Ва ўзаемаразуменні і павазе толькі што прайшоў у нашай сталіцы Міжнародны “круглы стол” на тэму “Устойлівы этнаканфесійны мір — адзін з важнейшых фактараў сацыяльна-палітычнай стабільнасці ў грамадстве”, арганізаваны беларускімі мусульманамі... Ды і як жа інакш? Калі верыць гео-

графам і геадэзістам, наша краіна знаходзіцца ў самым сэрцы Еўропы. Тут праходзіць гістарычнае памежжа ўсходняга і заходняга, праваслаўна-візантыйскага і каталіцка-пратэстанцкага свету. І ад таго, ці будзе яно мостам плённага ўзаемадзеяння і сінтэзу, ці арэнай супрацьстаяння, як гэта часта мы назіраем ва Украіне, многае залежыць у захаванні і ўмацаванні спакою ў Еўропе і свеце.

Пра ўсё гэта думалася мне, калі днямі сядзеў у мінскім катэдральным касцёле на міжнародным сімпозіуме, прысвечаным 30-годдзю пантыфікату Папы Рымскага Яна Паўла II, слухаў даклады мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча, гасцей з Масквы і Гродна.



Бюст Яна Паўла II у Мінску

на часова згадвалася сустрэча з пантыфікам у 1990 годзе...

Тады ў Рыме пад патранатам Яна Паўла II праходзіла міжнародная канферэнцыя, прысвечаная ўзаемаразуменню ў Цэнтральнай Еўропе. Нешматлікая беларуская дэлегацыя вырашыла, што мне, як аднаму з аўтараў, выпадае ўручыць Папе энцыклапедычны даведнік “Францыск Скарына” (якраз быў юбілей слаўтага палачаніна). Падарунак быў прыня-

ты з цікавасцю і веданнем, што пачынальнік усходнеславянскага кнігадруку мэтанакіравана імкнуўся да разумення паміж каталіцтвам і “праваслаўным людам паспалітым”. Адбылася тады гаворка пра стан беларускай мовы ў каталіцкіх святынях, пра магчымую кананізацыю святароў і дзеячаў беларускай культуры Фабіяна Абрантовіча і Казіміра Сваяка (Стаповіча). З таго часу засталася светлая памяць ад сустрэчы з Чалавекам, адкрытым на іншасць.

А на сімпозіуме прыводзіліся новыя для мяне факты рэлігійнай талерантнасці Яна Паўла II, які першым з папаў увайшоў у мусульманскую, іўдзейскую і пратэстанцкую святыні, пабываў на поставаецкіх прасторах. Так, у Беларусі ён не паспеў пабываць, але нашай краінай нязменна цікавіўся, думкай быў у Мінску і Навагрудку, беларускую мову ведаў і карыстаўся ёю, вітаючы вернікаў. Ксёндз Юзаф Макарыч з Гродна акцэнтаваў увагу на тым, што на пачатку яго пантыфікату ў нашай краіне не было



Хрысціна Лялько падчас сустрэчы з Янам Паўлам II

ніводнага біскупа, што ў канфесійных адносінах яна залежала ад Вільнюса. Новы ж Папа сфарміраваў, аднавіўшы ранейшыя, сучасныя арганізацыйныя структуры каталіцкага касцёла: Магілёўска-Мінскую архідыяцэзію, Гродзенскую і Пінскую дыяцэзіі, дзе цяпер маюцца свае пастыры, свае семінарыі.

Арцыбіскуп Мінскі і Магілёўскі мітрапаліт Тадэвуш Кандрусевіч падкрэсліў, што Ян Павел II, першы славянскі Папа (паэт Юліуш Славацкі прароча прадбачыў яго з’яўленне яшчэ ў 1848 годзе) быў “адпаведным чалавекам для адпаведнага часу”, часу зменлівага і супярэчлівага. Яго дзеянні засноўваліся “на двух слупах” — Хрысце і чалавеку. Пры яго пантыфікаце была разбурана Берлінская сцяна ў Еўропе і ў душах, а ў Беларусі наступіла “свабода веравызнання”. Пра адкрытасць Яна Паўла II для сродкаў масавай інфармацыі гавя-

рыў на сімпозіуме прафесар Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя М. В. Ламаносава наш суйчыннік, лідзянін родам, Віктар Круль. Выступаў ён на беларускай мове і толькі адзін раз перайшоў на рускую дзеля каламбура: “Папу нужно не только почитать, но и читать”. І выказаў радасць, што да сімпозіума выйшла па-беларуску чарговая кніжка Яна Паўла II “Устаньце, хадзем!” у перакладзе пісьменніцы, рэдактара кварталніка “Наша Вера” Хрысціны Лялько.

Перад сімпозіумам адбылося адкрыццё ў “ніжнім касцёле” выставы здымкаў ватыканскага фатографа Гжэгажа Галонзкі, а пасля сімпозіума — адкрыццё бюста Яна Паўла II. Потым была ўрачыстая служба (у час яе атрымалі духоўнае пасвячэнне два выпускнікі семінарыі — Віталій і Аляксандр) і, нарэшце, прайшла прэзентацыя кнігі “Устаньце, хадзем!”.

## Творчасць скрозь дзесяцігоддзі

Марыя Войцік

**Каля 150 работ вядомых беларускіх мастакоў XX стагоддзя было прадстаўлена на выставе “І даўжэй стагоддзя...” ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі.**

Экспазіцыя складалася з твораў жывапісу, графікі і скульптуры. Кіраўнік аддзела сучаснага беларускага мастацтва Валянціна Вайцяхоўская адзначыла, што ўпершыню ў практыцы музея было вырашана прадставіць разам амаль усіх майстроў, чый 100-гадовы юбілей прыпаў на 2008 год. У іх ліку — Заір Азгур, Сцяпан Андруховіч, Анатоль Волкаў, Аляксей Глебаў, Міхась Даўгяла, Людміла Зданоўская, Яўген Красоўскі, Барыс Малкін, Таццяна Разіна, Іван Рудчык, Уладзімір Сакалоў, Уладзі-мір Сухаверхаў, Мікалай Тарасікаў, Ілля Эйдэльман. У галерэі былі сабраны работы роз-

ных жанраў: нацюрморт, пейзаж, партрэт, бытавыя кампазіцыі.

“Гэта не традыцыйны кананічны рэалізм, а рэалізм у больш шырокім разуменні. Усе мастакі вельмі розныя, не падобныя адзін на аднаго, у кожнага свой лёс, асабліва творчая індывідуальнасць і бачанне свету, што не магло не выявіцца ў мастацтве. Але калі паспрабаваць вылучыць нешта агульнае, то, мусіць, гэта будзе лірызм, рамантызм, савецкі гуманізм. Жыццесцвярджальны пафас, надзея на лепшае і ўпэўненасць у светлай будучыні — рысы, якія аб’ядноўваюць мастакоў, хоць інтэрпрэціруюцца імі па-рознаму”, — адзначыла субяседніца.

У творах гэтых мастакоў выразна адчуваецца ўплыў школы жывапісу канца XIX – пачатку XX стагоддзя, у прадстаўнікоў якой яны вучыліся. А ў цэлым экспазіцыя сімвалізавала сувязь двух стагоддзяў.

## Віртуальнае падарожжа, скіраванае ў сусвет

Фонды Нацыянальнай бібліятэкі “гавораць” на 54 мовах

Ганна Крывашэва

Доступ праз Інтэрнэт да 107-мі электронных базаў розных арганізацый і ўстаноў свету здольны атрымаць чытачы Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Па словах намесніка дырэктара бібліятэкі Людмілы Кірухінай, сёння наведвальнікі могуць папрацаваць, напрыклад, у бібліятэцы Кембрыджскага ўніверсітэта або пабываць у Арганізацыі Аб’яднаных Нацый і г.д.

Дарэчы, Нацыянальная бібліятэка адкрыла сваю віртуальную чытальную залу ў шасці абласных бібліятэках краіны і ў Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтва. Сёння ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі звыш 8,5 мільёна адзінак захоўвання: розныя дакументы, кнігі, брашуры, перыядычныя выданні, ноты... Як дэпазітарый шматлікіх міжнародных арганіза-



Цяпер патрэбныя кнігі, у тым ліку і старадрукі, чытачы могуць “узяць” і ў Інтэрнэце

цыі бібліятэка мае доступ да электронных рэсурсаў, якія яны ствараюць. Фонды НББ “гавораць” на 54 мовах свету.

У перспектыве ўсе бібліятэкі ў краіне будуць мець базу дадзеных, якая ўтрымлівае імёны пісьменнікаў, навукоўцаў, складальнікаў — усіх тых аўтараў, якія жывуць у Беларусі і ства-

раюць інфармацыю. Такая база на рускай і беларускай мовах утрымлівае больш за 180 тысяч адзінак запісаў.

Сёння электронная бібліятэка НББ ўжо налічае каля 25 тысяч дакументаў. Яна яшчэ невялікая, уключае ў першую чаргу рэдкія выданні, дысертацыі, нацыянальную перыёдыку. Часткова база ўжо прад-

стаўлена для карыстання наведвальнікамі. Аб магчымасці арганізацыі Інтэрнэт-рэсурсу гаварыць ранавата, паколькі неабходна захоўваць аўтарскае і інтэлектуальнае права. Але да электронных рэсурсаў ужо звярнуліся 102 тысячы карыстальнікаў, а віртуальна іх наведвалі больш за 60 тысяч.

## РЭПАРТАЖ

## У “Лідо” – рыбны дзень!

Рэстаран у цэнтры Мінска презентуе не толькі вельмі смачныя, але і карысныя стравы

Іван Ждановіч

Людзі старэйшага пакалення, безумоўна, памятаюць “рыбныя дні” па чацвяргах: за савецкім часам у месцах грамадскага харчавання — сталоўках, кафэ і рэстаранах — яны былі вельмі папулярнымі. Нездарма ў адміністрацыі адносна маладога рэстарана “Лідо”, што паспяхова працуе побач з мінскім Цэнтральным універсальным магазінам (ЦУМ), узнікла жаданне вярнуцца да добрай традыцыі. Па чацвяргах, аказваецца, тут — рыбны дзень. І асабліва шмат розных страў з рыбы і морапрадуктаў. Каб шырока, з веданнем справы раскажаць пра гэта, і была зроблена (вядома ж, у чацвер!) прэзентацыя для журналістаў — як прадукцыі прадпрыемства “Белрыба”, з якім цесна супрацоўнічае рэстаран, так і мноства смачных страваў з меню гэтака званана рыбнага асартыменту.

Прама перад вялікім сталом здэсаткамі разнастайных блюдаў, ва ўтульнай галерэі рэстарана і вялася размова пра здаровае харчаванне. І пра добры пачын

адміністрацыі “Лідо”. Спачатку дыеталаг Ларыса Музычук прывяла нямала аргументаў на карысць таго, што рыба і морапрадукты — добрыя памочнікі ў падтрыманні здароўя. Зрэшты, мы ўсе нешта чулі пра гэта. І вельмі добра, што менавіта рэстаратары пажадалі сказаць сваё важнае слова ў гэтым рэчышчы. А дакладней — перайшлі да смачных страваў.

Цікава, між іншым, расказалі пра сваю важную для здароўя суграмадзян дзейнасць прадстаўнікі прадпрыемства “Белрыба”: яно пастаўляе і рэалізуе ў краіне амаль трыццаць працэнтаў рыбнай прадукцыі. Звыш 350 найменняў у асартыменце!

Была і дэгустацыя. Карэспандэнт газеты “Голас Радзімы” пасмакаваў мідыі, запечаныя ў кляры, тарцілы (гэта бліны такія, выпечаныя з асаблівага цеста) з рознымі морапрадуктамі. І яшчэ ўзяўся быць за вялікага апетытнага кальмара, начыненага гароднінай. На якога, прызнацца, духу не хапіла, таму афіцыянт запакаваў дэлікатэс мне з сабой у спецыяльную



ВІТАЛІЯ ГІЛЬ



Гэтыя кухары ў рэстаране “Лідо” гатуюць стравы з рыбы і морапрадуктаў на лубы густ

тэрмаўпакоўку. Такой, дарэчы, можа скарыстацца лубы наведвальнік “Лідо”, калі ў тым ёсць патрэба. Усяго ж на стала было больш за 20 розных страў — на лубы густ.

Зрэшты, чужым языком, як

любяць пры выпадку пажартаваць беларусы, смаку не пазнаеш. Таму калі вам надарыцца быць у Мінску ў чацвер... Ну, вы ведаеце цяпер, куды падацца ў абедзены час. Ці ў вячэрні — гэта ўжо як каму падабаецца. Дарэчы, як

паведамлі нам у адміністрацыі рэстарана “Лідо”, цяпер меню тут робіцца пераважна з улікам беларускіх традыцый харчавання. І латышскі брэнд “Лідо” ўсё больш напаяўняецца беларускім зместам.



Так выглядае новы вяслярны канал у Брэсце

## Лодкі – на ваду!

Аксана Шыкуць

## Будаўніцтва вяслярнай базы пачалося ў Мінску

Як паведаміў начальнік упраўлення фізічнай культуры, спорту і турызму Мінгарвыканкама Міхаіл Юспа, гэты аб’ект будзе адпавядаць усім сучасным патрабаванням. Новая вяслярная база прапішацца каля Свіслачы побач з Футбольным манежам. Збудаванне будзе мець сучаснае архітэктурнае аблічча і ўсё неабходнае для трэніровак спартсменаў-вясляроў на байдарках і каноэ. У прыватнасці, акрамя элінгаў для веславання плануецца будаўніцтва аднаўленчых цэнтраў, спартыўных і трэнажорных залаў, спецыяльных басейнаў,

дзе весляры змогуць адпрацоўваць рухі.

Месца размяшчэння новай вяслярнай базы спецыялісты называюць удалым: адведзены пад аб’ект участак Свіслачы замярае толькі пры моцных маразах, таму яго можна эксплуатаваць круглы год. Дарэчы, прыхільнікі акадэмічнага веславання таксама атрымаюць новае месца для трэніровак — для іх базу пабудуюць на Чыжоўскім вадасховішчы.

Здаць у эксплуатацыю новы спартыўны аб’ект плануецца праз год — да наступнага свята горада. Характэрна, што разам са спартсменамі-прафесіяналамі карыстацца інфраструктурай вяслярнай базы змогуць і гараджане, беручы лодкі напрокат.

## Акорды музычнай восені

Жанна Катлярова

## Творы беларускіх кампазітараў гучалі на трэцім Міжнародным фестывалі Юрыя Башмета

Варта адзначыць, што на фестывалі ў Мінску ўпершыню прагучала кампазіцыя “Язычніцкае дзейства” Вячаслава Кузняцова. Яна была напісана спецыяльна да гэтага фестывалю для сімфанічнага аркестра і двух фальклорных ансамбляў. А на сцэне Беларускай дзяржаўнай філармоніі ў суправаджэнні Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Беларусі, якім дырыжыраваў сам маэстра Юрый Башмет, выступілі вядомыя музыканты На-

талля Гутман (віяланчэль), Віктар Трацякоў (скрыпка) і Расціслаў Крымер (фартэ’яна). Для публікі іграў і ўладальнік прэстыжнай прэміі “Грэмі-2008” камерны ансамбль “Салісты Масквы” пад кіраўніцтвам Ю. Башмета.

На фестывалі ў Мінску выступала таксама група “Брава”, якой сёлета спаўняецца 25 гадоў, прайшоў вечар памяці Давыда Ойстраха — да 100-годдзя з дня нараджэння вялікага скрыпача. Значнай падзеяй стала выступленне ў вялікай зале філармоніі маладых музыкантаў — лаўрэатаў розных міжнародных конкурсаў. Дырыжыраваў вядомы італьянскі маэстра Клаўдзіо Вандэлі. Знамянальна, што беларускія ар-

тысты Улада Беражная і Арцём Шышкоў атрымалі магчымасць іграць на знакамітых скрыпках Страдывары — іх спецыяльна прывозілі ў Мінск з еўрапейскага таварыства Страдывары.

Заклучным акордам фестывалю стаў арт-праект “Тэнары XXI стагоддзя”. Вядучыя салісты Вялікага тэатра Расіі, Ла Скала і іншых выступілі ў суправаджэнні Прэзідэнцкага аркестра Рэспублікі Беларусь пад кіраўніцтвам Віктара Бабарыкіна. У праграме акрамя вядомых оперных партый прагучалі беларуская песня “Каляда” з рэпертуару Уладзіміра Мулявіна, і кампазіцыя Ігара Лучанка “Жураўлі над Палессем ляцяць”.

## У адказ на гасціннасць

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Ісламскай Рэспублікі Іран у Беларусі Абдольхамід Фекры падарыў Нацыянальнаму мастацкаму музею персідскі дыван і сярэбраную вазу ручной работы. Гэты падарунак ён паднёс з нагоды завяршэння сваёй дыпламатычнай місіі ў нашай краіне.

На цырымоніі пасол падкрэсліў: “Мой жэст — гэта ад-

каз на гасціннасць і зычлівасць беларускага народа, іх я адчуваў падчас свайго знаходжання ў Беларусі. Паколькі я не магу падзякаваць кожнаму беларусу, то вырашыў зрабіць такі падарунак Нацыянальнаму мастацкаму музею. Менавіта тут кожны зможа ацаніць вялікае мастацтва самабытных іранскіх майстроў”.

Абдольхамід Фекры адзначыў, што гэтыя два унікальныя творы

іранскага мастацтва знаходзіліся ў пасольстве ў Мінску чатыры гады. Падкрэсліўшы, што ў музеях Ірана захоўваецца шмат старажытных экспанатаў (узрост некаторых з іх перавышае 5 тысяч гадоў), дыпламат выказаў надзею, што іранскія і беларускія музеі наладзяць паміж сабою цеснае ўзаемадзеянне і будуць у далейшым абменьвацца мастацкімі выставамі.